

ANSAMBEL BRATOV AVSENIK

Ansambel bratov Avsenik je v svetovnem merilu verjetno najuspešnejša slovenska glasbena skupina. Delovala je od leta 1953 do 1990. Skupina je bila sprva trio, ki je kmalu prerasel v kvartet in 1955 v Gorenjski kvintet, ta pa se je preimenoval v Kvintet bratov Avsenik. V času delovanja so izdali okrog 120 plošč in kaset v skupni nakladi več kot 30 milijonov primerkov.

Tako sta skupaj z bratom Vilkom postavila temelje povsem novi, izvirni obliki narodne glasbe, ki je do tedaj še ni bilo. Pomembna prelomnica v razvoju ansambla je bila, ko je urednik bavarskega radia, Fred Rauch, dobil posnetke ansambla od tedanjega urednika glasbene oddaje Slovenska ura Ljuba Hartmana. Skupaj sta poimenovala ansambel z vzdevkom Oberkrainer Quintett, ko pa se je na tem področju predstavilo še več drugih slovenskih narodno-zabavnih skupin, pa Original Oberkreiner. Posnetki, predvajani v oddaji Po željah, so imeli velik uspeh, ki so mu sledila številna povabila tujih menedžerjev in podpis 10-letne pogodbe za snemanje plošč s podjetjem Telefunken.

Ansambel je bil popularen tudi v Avstriji, Nemčiji in drugod po Evropi. Jedro skupine sta predstavljala Slavko Avsenik, ki je pisal glasbo, in njegov brat Vilko Ovsenik, ki je pripravljal priredbe za ansambel. Slavko je igral harmoniko, Vilko pa je bil klarinetist v prvih letih delovanja ansambla.

Skupina je imela razen harmonikaša in klarinetista še kitarista, trobentača in baritonista ter dva pevca. Sestava se je s časom spreminjała. Leta 1960, na začetku profesionalne kariere njenih članov, so jo sestavliali: Slavko Avsenik (harmonika), Lev Ponikvar (kitara), Franc Košir (trobenta; od 1985 naprej Jože Balažič), Franci Teržan (klarinet; od 1961 naprej Albin Rudan) in Mik Soss (bariton). Pevca sta bila v tem času Franc Koren (do 1974) in Danica Filipič (od 1961 do 1982 Ema Prodnik). Po letu 1974 sta v skupini pela Jožica Svete in Alfi Nipič, od 1982 pa Joži Kališnik.

Ob izidu dvojne velike plošče Zlati zvoki pa jim je 72-članska evropska komisija dodelila kristalnega oskarja za izvirno glasbo. Avseniki so bili štiri desetletja ambasadorji Slovenije po svetu, saj so z uveljavljivijo značilnega glasbenega sloga pripomogli k njeni večji prepoznavnosti. V Sloveniji so bili njihovi nastopi mnogokrat posvečeni različnim dobrodelnim akcijam.

V tujini od leta 1962 naprej ustanavljajo klube oboževalcev in do leta 1989 jih je bilo skupaj 150. Prejeli so več tujih priznanj za njihov prispevek k razvoju zabavne glasbe in za izvirnost, pa tudi 31 zlatih plošč, 1 diamantno in 2 platinasti. Številne Avsenikove skladbe so postale ponarodele, sicer pa je ansambel prenehal nastopati leta 1990. Avsenikova glasba je pojem slovenske narodnozabavne glasbe že dobreih 50 let, saj je narodnozabavni ansambel bratov Avsenik novembra leta 2003 praznoval 50- letnico

Velja prepričanje, da so bili Avseniki začetniki novega žanra narodno-zabavne glasbe v Srednji Evropi in njihova kakovost na tem področju je nesporna. Med njihovimi največjimi uspehi so skladbe Na Golici (1955; v nemški verziji Trompeten-Echo), Na mostu, Tam kjer murke cveto (1957), Slovenija, odkod lepote tvoje (1974), Samo enkrat imas petdeset let (1981).

Slavko in njegov brat Vilko, sta v petdesetih letih postavila temelje povsem novi, edinstveni obliki domače glasbe, ki je bila takrat nekaj novega, katere občinstvo še ni poznalo. Od takrat naprej je več, ali manj vse znano, Ansambel bratov Avsenik je postal eden najuspešnejših ansamblov domače glasbe, ne le pri nas, marveč tudi na tujem. Avseniki so tako postali slovenski ambasadorji.

Nadaljevalci Ansambla bratov Avsenik so skupina Gašperji (na nemškem področju Junge Original Oberkreiner). V Begunjah na Gorenjskem je muzejska zbirka posvečena ansamblu.